

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X IR Y SKUNDO PRIEŠ MIGRACIJOS DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

2020-04-09 Nr. 4D-2019/1-1078
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. rugpjūčio 22 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas, pareiškėjas) ir Y (toliau vadinama – Pareiškėjai, pareiškėjai) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama ir – Migracijos departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai atsisakant pateikti atsakymus į Pareiškėjų kreipimusis.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma, kad „Su skundu kreipiuosi į Jus, nurodydamas, kad skundžiami valstybės viešojo administravimo funkciją vykdančios valstybės institucijų tarnautojai nesprenžia ar atsisako spęsti mano prašymus priimti dokumentus ir priimti sprendimus, kuriuos teikiu remdamasis Lietuvos Regionų apygardos administracinio teismo 2019-06-03 dienos nutartimi dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuria teismas nusprendė laikinai, iki įsiteisės administracinėje byloje priimtas galutinis procesinis dokumentas, sustabdyti Panevėžio apskrities VPK [vyriausiojo policijos komisariato] Migracijos skyriaus Užsieniečių reikalų poskyrio vyresniosios specialistės 2019 m. gegužės 21 d. priimto sprendimo Nr. 50-SP9-4 „Dėl <...> piliečio X grąžinimo į <...>“ galiojimą. Tai sudaro teisinį pagrindą skundžiamoms institucijoms priimti ir nagrinėti pareiškėjo prašymą dėl laikinojo leidimo gyventi LR [Lietuvos Respublikoje] išdavimo, todėl toks prašymas institucijoms buvo teikiamas 2019-06-14 dieną ir 2019-08-05, tačiau skundžiamos institucijos abiem atvejais atsisako priimti iš pareiškėjo dokumentus ir prašymą nurodytam klausimui spęsti [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjai Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2019 m. rugpjūčio 27 d. raštu Nr. 4D-2019/1-1078/3D-2133 kreipėsi į Migracijos departamentą, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2019 m. spalio 3 d. Seimo kontrolierius gavo Migracijos departamento raštą „Dėl informacijos pateikimo“.

Šiame rašte ir prie jo pateiktuose dokumentuose nurodoma:

4.1. „[...] Migracijos departamentas 2019 m. gegužės 24 d. elektroniniu paštu gavo

pareiškėjo prašymą leisti pateikti prašymą dėl leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Migracijos departamentas, atsižvelgdamas į tai, kad asmenų prašymų išduoti leidimą laikinai gyventi šeimos susijungimo pagrindu priėmimo klausimai tuo metu buvo priskirti policijos teritorinių padalinių migracijos tarnyboms, šį pareiškėjo prašymą pagal kompetenciją persiuntė Panevėžio apskrities VPK Migracijos skyriui sprendimui priimti, kartu pateikdamas savo nuomonę dėl pareiškėjo galimybės pateikti nurodytą prašymą [...]. [...] Į pareiškėjo 2019 m. gegužės 24 d. elektroninį laišką buvo atsakyta 2019 m. birželio 19 d. jo nurodytu elektroniniu paštu [...], informuojant pareiškėją, kad jo prašymas yra persiunčiamas pagal kompetenciją Panevėžio apskrities VPK Migracijos skyriui.“

4.2. „Pareiškėjas 2019 m. rugpjūčio 5 d. buvo atvykęs į Migracijos departamento Kauno skyrių ir jam buvo paaiškinta dokumentų dėl leidimų laikinai gyventi išdavimo priėmimo tvarka ir priimtas pareiškėjo 2019 m. rugpjūčio 5 d. prašymas.“

4.3. 2019 m. rugpjūčio 5 d. raštu Pareiškėjai Migracijos departamento prašė vykdyti Lietuvos regionų apygardos administracinio teismo 2019 m. birželio 3 d. nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuria teismas nusprendė laikinai, iki įsiteisės administracinėje byloje priimtas galutinis procesinis dokumentas, sustabdyti Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos skyriaus Užsieniečių reikalų poskyrio vyresniosios specialistės 2019 m. gegužės 21 d. priimto sprendimo Nr. 50-SP9-4 „Dėl <...> piliečio X gražinimo į <...>“ galiojimą, ir priimti bei nagrinėti X prašymą dėl laikino leidimo gyventi išdavimo.

4.4. „Atsakymas į 2019 m. rugpjūčio 5 d. raštą pareiškėjui 2019 m. rugpjūčio 20 d. buvo išsiųstas rašte nurodytu elektroniniu paštu [...]“

4.5. 2019 m. rugpjūčio 20 d. Migracijos departamento Kauno skyriaus atsakyme nurodoma, kad X Lietuvos Respublikoje yra neteisėtai (pasibaigė jo buvimo Šengeno erdvėje laikas), todėl jo prašymas išduoti leidimą laikinai gyventi, kuris yra pateiktas neišvykus iš Lietuvos Respublikos, negali būti tenkinamas; atsakyme taip pat paaiškinama, kad išvykęs iš Lietuvos Respublikos prašymą dėl Šengeno vizos, kuriame turėtų būti nurodytos ir naujos aplinkybės, susijusios su santuokos sudarymu, jis galės pateikti Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai užsienyje, informuojama, kokius dokumentus Pareiškėjas turėtų su savimi turėti atvykimui į Lietuvos Respubliką ir buvimui jos teritorijoje, nurodoma, kokia tvarka Pareiškėjas galės kreiptis dėl leidimo gyventi, kai Lietuvos Respublikos teritorijoje bus teisėtai;

4.6. „2019 m. rugpjūčio 29 d. pareiškėjams atvykus į Migracijos departamento Kauno skyrių, jiems pakartotinai buvo įteikta 2019 m. rugpjūčio 20 d. atsakymo kopija, taip pat paaiškinta tvarka, pagal kurią jis gali kreiptis dėl vizos ar leidimo laikinai gyventi išdavimo.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAĮ):

14 straipsnis „*Prašymų ir skundų nagrinėjimas*“ – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...] 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis. [...]“

6. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės):

6.1. *25 punktas* – „Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos“;

6.2. *35 punktas* – „Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: 35.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 35.4. į kitus prašymus – atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“

7. Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 388:

7.1. *1 punktas* – „Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, kurios paskirtis – įgyvendinti valstybės politiką migracijos srityje“;

7.2. *9 punktas* – „Migracijos departamento veiklos tikslas yra užtikrinti Europos Sąjungos laisvo asmenų judėjimo principo, vizų, imigracijos, prieglobsčio, taip pat kitų užsieniečių teisinės padėties nuostatų įgyvendinimą, Lietuvos Respublikos pilietybės klausimų sprendimą, asmens tapatybę ir Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančių dokumentų išdavimą“;

7.3. *10 punktas* – „Migracijos departamentas, siekdamas jam nustatyto veiklos tikslo, atlieka šias funkcijas: [...] 10.34. nagrinėja asmenų prašymus, pranešimus ir skundus, priima sprendimus dėl juose keliamų klausimų; [...]“

Tyrimo išvados

8. Pareiškėjai teigia, kad Migracijos departamentas nepateikė atsakymų į jų pateiktus 2019 m. birželio 14 d. ir rugpjūčio 5 d. kreipimusis.

9. Migracijos departamentas yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, kurios paskirtis – įgyvendinti valstybės politiką migracijos srityje, t. y., yra užtikrinti Europos Sąjungos laisvo asmenų judėjimo principo, vizų, imigracijos, prieglobsčio, taip pat kitų užsieniečių teisinės padėties nuostatų įgyvendinimą, Lietuvos Respublikos pilietybės klausimų sprendimą, asmens tapatybę ir Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančių dokumentų išdavimą. Siekdamas jam nustatyto veiklos tikslo, Migracijos departamentas, be kitų jam teisės aktuose įtvirtintų funkcijų, nagrinėja asmenų prašymus, pranešimus ir skundus, priima sprendimus dėl juose keliamų klausimų.

Nagrinėdamas pareiškėjų skundus Migracijos departamentas, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės aktų nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, objektyvumo principo, kuris reiškia, kad oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs, ir išsamumo principo, kuris įpareigoja Migracijos departamentą į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai bei argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis Migracijos departamentas rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

10. Pareiškėjai teigia, kad 2019 m. birželio 14 d. jie raštu kreipėsi į Migracijos departamentą prašydami spręsti klausimą dėl leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išdavimo Pareiškėjui.

Iš prie Skundo pridėtų dokumentų paaiškėjo, kad Pareiškėjai minėtą prašymą ketino Migracijos departamentui siųsti elektroniniu paštu ir kitą dieną atvykti į įstaigą bei pateikti šio prašymo originalą. Įrodymų, kad šie veiksmai buvo atlikti, Seimo kontrolieriui pateikta nebuvo. Atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėjai prie Skundo pridėjo dokumentą, kuriame nurodoma, jog 2019 m. birželio 14 d. jie išsiuntė siuntą, tačiau iš minėto dokumento nėra galimybės nustatyti šios siuntos adresato, t. y., ar siunta buvo skirta Migracijos departamentui, ir kas buvo siunčiama, t. y., ar buvo siunčiamas 2019 m. birželio 14 d. prašymas. Migracijos departamentas nepateikė duomenų, kad įstaigoje buvo gautas 2019 m. birželio 14 d. Pareiškėjų kreipimasis. Dėl šios priežasties pažymoje jo nagrinėjimas nebus vertinamas.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Migracijos departamente buvo gauti 2019 m. gegužės 24 d. ir rugpjūčio 5 d. Pareiškėjų kreipimaisi.

10.1. Dėl 2019 m. gegužės 24 d. Pareiškėjų kreipimosi.

Pasak Migracijos departamento pareigūnų, Migracijos departamentas 2019 m. gegužės 24 d. elektroniniu paštu gavo Pareiškėjo prašymą leisti pateikti prašymą dėl leidimo laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Migracijos departamentas, atsižvelgdamas į tai, kad asmenų prašymų išduoti leidimą laikinai gyventi šeimos susijungimo pagrindu priėmimo klausimai tuo metu buvo priskirti policijos teritorinių padalinių migracijos tarnyboms, šį Pareiškėjo prašymą nagrinėti pagal kompetenciją Migracijos departamentas persiuntė Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos skyriui, kartu pateikdamas savo nuomonę dėl Pareiškėjo galimybės pateikti nurodytą prašymą; *į Pareiškėjo 2019 m. gegužės 24 d. elektroninį laišką buvo atsakyta 2019 m. birželio 19 d.* raštu jo nurodytu elektroniniu paštu, informuojant Pareiškėją, kad jo prašymas yra persiunčiamas pagal kompetenciją Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos skyriui.

Atsižvelgiant į VAI 14 straipsnį, kuriame nustatyta, kad, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis nenagrinėja prašymo ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai praneša asmeniui, konstatuotina, jog Migracijos departamento pareigūnai, nustatę, kad šiuo atveju jie nėra kompetentingi spręsti Pareiškėjo 2019 m. gegužės 24 d. prašyme nurodytą klausimą, pagrįstai persiuntė jį nagrinėti Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Migracijos skyriui, tačiau pažeidė teisės aktuose šiam veiksmui atlikti nustatytą terminą, t. y., prašymas nagrinėti pagal kompetenciją buvo persiųstas ne per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos, o per 18 darbo dienų.

10.2. Dėl 2019 m. rugpjūčio 5 d. Pareiškėjų kreipimosi.

2019 m. rugpjūčio 20 d. Migracijos departamentas nepažeisdamas teisės aktuose įtvirtinto 20 darbo dienų termino išsamiai atsakė Pareiškėjams į jų prašymą, t. y., raštu paaiškino, kad X Lietuvos Respublikoje yra neteisėtai (pasibaigė jo buvimo Šengeno erdvėje laikas), todėl jo prašymas išduoti leidimą laikinai gyventi, kuris yra pateiktas neišvykus iš Lietuvos Respublikos, negali būti tenkinamas; atsakyme taip pat nurodoma, kad išvykęs iš Lietuvos Respublikos prašymą dėl Šengeno vizos, kuriame turėtų būti nurodytos ir naujos aplinkybės, susijusios su santuokos sudarymu, jis galės pateikti Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei arba konsulinei įstaigai užsienyje, informavo, kokius dokumentus Pareiškėjas turėtų su savimi turėti atvykimui į Lietuvos Respubliką ir buvimui jos teritorijoje, kokia tvarka Pareiškėjas galės kreiptis dėl leidimo gyventi, kai Lietuvos Respublikos teritorijoje bus teisėtai. Pažymėtina, kad 2019 m. rugpjūčio 29 d., Pareiškėjams atvykus į Migracijos departamento Kauno skyrių, jiems pakartotinai buvo įteikta 2019 m. rugpjūčio 20 d. atsakymo kopija, taip pat paaiškinta tvarka, pagal kurią Pareiškėjas gali kreiptis dėl vizos arba leidimo laikinai gyventi išdavimo. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Pareiškėjų teiginiai, jog Migracijos departamentas nepateikė atsakymo į jų 2019 m. rugpjūčio 5 d. kreipimąsi, nebuvo patvirtintos.

11. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundas dėl Migracijos departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai atsisakant pateikti atsakymus į Pareiškėjų kreipimuisis, yra pagrįstas tiek, kiek tai susiję su pažeistu 2019 m. gegužės 24 d. Pareiškėjų prašymo persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją terminu.

Migracijos departamento direktorei rekomenduotina imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų prašymai ir skundai būtų persiunčiami nagrinėti pagal kompetenciją laikantis VAĮ 14 straipsnyje nustatyto 5 darbo dienų termino, kuris pradedamas skaičiuoti nuo prašymo arba skundo gavimo įstaigoje dienos.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X ir Y Skundo dalį dėl Migracijos departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai atsisakant pateikti atsakymus į Pareiškėjų kreipimuisis, atmesti.

13. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X ir Y Skundo dalį dėl Migracijos departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo), pažeidžiant 2019 m. gegužės 24 d. Pareiškėjų prašymo persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją terminą, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

14. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktorei Evelinai Gudzinskaitei rekomenduoja imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų prašymai ir skundai nagrinėti pagal kompetenciją būtų persiunčiami laikantis VAĮ 14 straipsnyje nustatyto 5 darbo dienų termino, kuris pradedamas skaičiuoti nuo prašymo arba skundo gavimo įstaigoje dienos.

15. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas